

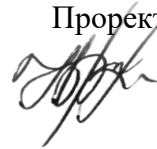
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
Факультет початкової освіти та фізичної культури
Кафедра природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Наталія БОРБИЧ

«14» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Історія та культура України

освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

освітній ступінь бакалавр

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

предметна спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Робоча програма освітнього компонента «Історія та культура України» для здобувачів освіти освітнього ступеня *бакалавр* за галуззю знань *01 Освіта/Педагогіка* спеціальності *014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)*

«30» серпня 2023 року. 15 с.

РОЗРОБНИЦЯ:

Голя Галина Миколаївна – викладачка кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

А. А. Зарицька

«07» вересня 2023 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри природничо-математичної, світоглядної освіти та інформаційних технологій

«07» вересня 2023 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

Т. Ю. Бортнюк

Схвалено вченою радою факультету початкової освіти та фізичної культури

«14» вересня 2023 року, протокол № 2

Голова

Н. Г. Денисенко

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Очна (денна) форма навчання	
	Спеціальність 014 Середня освіта Предметна спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)	Статус освітнього компонента Обов'язковий	
Змістових модулів – 4	Освітній ступінь: бакалавр	Рік підготовки: 1-й	
Загальна кількість годин – 180		Семестр: 1-й та 2-й	
		Лекції 34 1 семестр – 14 2 семестр – 20	Семінари / Практичні 42 1 семестр – 22 2 семестр – 20
		Самостійна робота 94	
		Консультації 10	
		Вид контролю: 1 семестр – залік 2 семестр – екзамен	

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Історія та культура України» полягає у формуванні історичної свідомості студентської молоді в якій поєднуються знання про нерозривний зв'язок між минулим і сучасністю, традиціями і досвідом різних поколінь українців; створенні умов для свідомої орієнтації молоді людини у сучасному світі; формування у неї відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня духовної культури, культури спілкування для сприяння їх соціалізації та активному включенню в соціально-політичне і економічне життя суспільства, підготовці до майбутньої професійної діяльності. У процесі вивчення ОК здобувачі освіти ознайомлюються з основними подіями, видатними постатями та явищами української історії, аналізують розвиток і трансформацію національної культури, а також її взаємозв'язок з історичними процесами. Освітній компонент орієнтований на розвиток соціальних навичок (soft skills), зокрема розвиває компетентності, що стосуються впровадження Цілей сталого розвитку (системне та критичне мислення, самосвідомість, соціальна відповідальність, уміння взаємодіяти з людьми тощо).

Завдання освітнього компоненту: розуміти історію та закономірності розвитку історії та культури на українських землях; розкрити історію соціально-економічних та суспільно-політичних процесів та трансформацій в Україні; висвітлити зміст і особливості розвитку матеріальної і духовної культури України; розвивати навички роботи з історичними джерелами, науковою і навчальною літературою; формувати громадянську позицію, виховувати патріотичні почуття, сприяти усвідомленню національної ідентичності.

2.2. Програмні компетентності

Інтегральна компетентність

ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності.

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.

ЗК-7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності

СК-3. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей.

2.3. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити. Вивчення освітнього компонента базується на матеріалах загальноосвітніх дисциплін: «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Мистецтво», «Основ правознавства», «Основ економіки», «Захисту України» в обсягах шкільного курсу.

Постреквізити. Знання, уміння і навички, здобуті після закінчення вивчення даного освітнього компонента стануть основою для подальшого опанування таких ОК: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Філософія», «Теорія та методика музичного виховання», «Методика навчання музичного мистецтва», «Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво»», «Хорознавство», «Виховна робота (пропедевтична практика)», «Комплексна педагогічна практика», «Підсумкова атестація».

2.4. Результати навчання

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП.

Програмні результати навчання за ОПП:

ПРН 3. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 17. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності з дотриманням принципів академічної доброчесності та антикорупційної етики, авторського права та цифрової безпеки.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні набути наступних компетентностей:

- знання та розуміння особливостей періодизації історії України, їхні спільні та відмінні риси,
- знання та розуміння культурної спадщини українського народу та шляхи її використання та збереження,
- здатність аналізувати історію та культуру України як окремого народу так і в контексті загальноєвропейської та світової історії та культури;
- здатність здійснювати компаративний аналіз історичних епох;
- здатність екстраполювати окремі історичні події на сучасний історико-політичний процес;
- здатність прогнозувати можливі варіанти майбутнього суспільно-політичного та культурного розвитку України.

3. Програма освітнього компонента

1 семестр

Змістовий модуль 1. Давня та середньовічна історія України

Тема 1. Загальні аспекти історико-культурного розвитку України.

Вступ до вивчення історії та культури України. Предмет історії та культури України. Концептуальні підходи щодо визначення категорій «історія» та «культура»: їх сутності, функцій та структури. Поняття «історія», «цивілізація», «держава». Культура та її види, функції. Джерела та методи дослідження історії української культури. Поняття ментальності та національного характеру. Поняття світової та національної культури. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії та культури України

Тема 2. Стародавня доба в історії України

Початок формування людської цивілізації на майбутніх українських землях. Історія первісного суспільства. Археологічні періоди первісної історії: кам'яний, бронзовий та ранній залізний віки. Початки людської цивілізації на території України. Іраномовні племена на українських землях: кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Характеристика кіммерійської держави. Скіфська держава: державотворчі особливості. Сарматський період на українських землях. Культура кіммерійців, скіфів, сарматів, античних міст-держав. Давні слов'яни: етногенез, розселення, культура. Особливості походження українського народу. Давні слов'яни: анти, венеди, склавини.

Тема 3. Середньовічна держава Київська Русь.

Виникнення і становлення давньоруської держави (кінець IX – кінець X ст.). Теорії походження Київської Русі. Політика перших князів Київської Русі. Прийняття християнства. Піднесення Київської Русі. Державний устрій і соціально-економічний розвиток. Культурний розвиток Київської Русі за часів Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Архітектура і будівництво. Образотворче та прикладне мистецтво. Особливості духовної культури княжої доби. Культура Київської Русі у загальноєвропейських цивілізаційних процесах періоду раннього Середньовіччя. Давньоруське літописання: зміст та традиції. Київські «книжники»: особи та їх твори. Мистецтво Київської Русі: загальноєвропейські закономірності та місцеві традиції.

Тема 4. Україна-Русь у період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство.

Політична роздробленість Київської Русі (кінець XI – середина XIII ст.). Об'єднання Волинського і Галицького князівства. Боротьба за зміцнення Галицько-Волинської держави. Занепад Галицько-Волинської держави. Культурний розвиток Київської Русі за часів Данила Галицького.

Змістовий модуль 2. Україна в ранньомодерну добу

Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (XIV – I пол. XVII ст.)

Інкорпорація українських земель до складу Великого князівства Литовського. Підпорядкування українських земель великими князями литовськими. Етапи приєднання українських земель до Литовської держави. Періоди перебування українських земель у складі Великого Князівства Литовського. Етапи об'єднання Польської та Литовської держав. Кревська унія. Городельська унія. Люблінська унія. Берестейська церковна унія. Від Литовсько-Руської до Польсько-Литовської держави.

Тема 6. Україна за часів козацького (II пол. XVII – XVIII ст.). Національно-визвольна війна.

Феномен козацтва. Теорії походження козацтва. Передумови та причини виникнення козацтва. Походження поняття «козак». Заснування Запорізької Січі Д. Вишневецьким. Легітимізація козацького стану. Реєстрове козацтво. Політичний, адміністративний та військовий устрій Запорізької Січі. Козацьке товариство як модель взаємоповаги і подолання приниження: уроки історії для сучасного суспільства. Національно-визвольний рух у другій половині XVI - середині XVII ст. Держава Богдана Хмельницького. Визвольна війна українського народу. Причини, характер, рушійні сили національно- визвольної війни. Богдан Хмельницький. Переяславська рада 1654 р.

Тема 7. Козацьке державотворення та становище українських земель у 2-й половині XVII-XVIII ст. Період «Руїни».

Україна після Б. Хмельницького. Посилення наступу російського царизму на автономний устрій України, його остаточна ліквідація. Руїна. Доба гетьмана Івана Мазепи. Обмеження та ліквідація автономії Гетьманщини. Зруйнування Запорізької Січі. Гайдамацький рух. Коліївщина. Особливості українського козацького бароко.

2 семестр

Змістовий модуль 3. Україна в імперську та радянську добу

Тема 8. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій (XIX ст.)

Адміністративний поділ і національна політика щодо українських земель під владою Російської імперії. Приєднання західноукраїнських земель до складу монархії Габсбургів. Українське національне відродження. Кирило-Мефодіївське товариство. Народницький рух. Суспільні течії та рухи Наддніпрянської України в XIX ст.

Тема 9. Україна на початку XX ст.

Економічний розвиток України наприкінці XIX – на початку XX ст. Українські землі у складі Російської імперії на початку XX ст. Західноукраїнські землі на початку XX ст. Аграрна реформа Петра Столипіна. Соціально-економічне становище українських земель, що перебували під владою імперії Габсбургів.

Перша світова війна і Україна. Національний рух у Галичині й Наддніпрянській Україні. Розвиток української культури початку XX ст.

Тема 10. Україна в період національно-демократичної революції.

Українська революція 1917–1921 рр. Утворення Української Народної Республіки. Універсали Центральної Ради. Боротьба українського народу проти більшовицької агресії.

Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Директорія Української Народної Республіки. Західноукраїнська Народна Республіка

Культура України в роки революційних змагань на початку XX ст.

Тема 11. Україна у міжвоєнних 1920-1930-х роках.

Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.). «Політика воєнного комунізму». Голод 1921–1923 рр. Голодомор 1932-1933 рр. Неп. Радянська модернізація України. Індустріалізація. Колективізація.

Західноукраїнські землі між двома світовими війнами. Особливості української культури міжвоєнного періоду. Стан освіти на Волині у 1939-1940 р. (на прикладі Луцької педагогічної школи (училища)).

Тема 12. Україна в роки Другої світової війни та післявоєнної відбудови. Розвиток освітньої системи Волині.

Початок Другої світової війни. Німецько-радянський альянс і приєднання західноукраїнських земель до складу УРСР. Напад нацистської Німеччини на СРСР та окупація України. Акт відновлення Української держави. Нацистський окупаційний режим і рух Опору в Україні. Визволення України. Наслідки війни для України. Культура України періоду Другої світової війни.

Культура України періоду Другої світової війни та періоду повоєнної відбудови. Розвиток освітньої системи Волині. Поява та етапи функціонування Луцької педагогічної школи (училища). Її роль у формуванні освітньої системи у роки війни та повоєнної відбудови.

Змістовий модуль 4. Сучасна Україна: незалежність, виклики та європейський вибір

Тема 13. Україна в умовах незалежності: освітня політика на Волині у контексті суспільно-політичних змін.

Розпад СРСР та відродження незалежності України. Державотворчі процеси в незалежній Україні. Проголошення незалежності України. Революція на граніті. Помаранчева революція. Конституційна реформа 2004 р. Революція Гідності. Небесна Сотня. Здобутки та проблеми розбудови Української держави (1991–2013 рр.). Культура України на зламі XX–XXI ст. Основні принципи державної етнополітики в Україні. Особливості освітньої системи регіону у контексті суспільно-політичних змін. Луцьке педагогічне училище у освітній системі Волині.

Тема 14. Російсько-українська війна: імперський геноцид в Україні.

Збройна агресія Російської Федерації (РФ) проти України в 2014 р.: тимчасова окупація Криму та окремих районів Донецької і Луганської областей (ОРДЛО). Антитерористична операція / Операція об'єднаних сил (АТО/ООС). Розгортання РФ повномасштабних воєнних дій у 2022 р. Анексія Криму Російською Федерацією. Посилення сепаратизму на сході України, його підтримка з боку Кремля. Початок антитерористичної операції в Україні. Іловайський та Дебальцевський котел. Втручання російських військ на Донбас. Масова підтримка українського народу своєї свободи й незалежності. Волонтерський рух. Українська культура від соц.реалізму до постмодерну.

Тема 15. Євроінтеграційний поступ України: економічні, політичні та культурні аспекти.

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Режим безвізового в'їзду в країну ЄС для громадян України. Історичне коріння європейської належності України. Європейський вимір українського простору.

Українська діаспора. Особливості культурного розвитку України останнього десятиліття.

3. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма здобуття вищої освіти			
	усього	у тому числі		
		лекції	семінар	самост. роб
1 семестр				
Змістовий модуль 1. Давня та середньовічна історія України				
Тема 1. Історико-культурний розвиток України.	10	2	2	6
Тема 2. Стародавня доба в історії України.	10	2	2	6
Тема 3. Середньовічна державаКиївська Русь.	14	2	4	8
Тема 4. Україна-Русь у період політичної роздробленості. Галицько-Волинське князівство.	10	2	2	6
Здача змістового модуля 1	2		2	
Разом за змістовим модулем 1	46	8	12	26
Змістовий модуль 2.Україна в ранньомодерну добу				
Тема 5. Українські землі у складі Великого князівства Литовськогота інших держав.	10	2	2	6
Тема 6. Україна за часів козацького гетьманування. Національно-визвольна війна.	12	2	2	8
Тема 7. Козацьке державотворення та культура українських земель у 2-й половині XVII-XVIIIст.	15	2	4	9
Здача змістового модуля 2	2		2	
Разом за змістовим модулем 2	39	6	10	23
Консультації ¹	5			
Усього годин за 1 семестр	90	14	22	49
2 семестр				
Змістовий модуль 3. Україна в імперську та радянську добу				
Тема 8. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій	10	2	2	6
Тема 9. Україна на початку ХХ ст.	8	2	2	4
Тема 10. Україна в період національно-демократичної революції.	8	2	2	4
Тема 11. Україна у міжвоєнних 1920-1930-х роках.	10	2	2	6
Тема 12. Україна в роки Другої світової війни та післявоєнної відбудови. Розвиток освітньої системи Волині.	14	4	2	8
Здача змістового модуля 3	2		2	
Разом за змістовим модулем 3	52	12	12	28

¹ Згідно з затвердженим у встановленому порядку графіком.

Змістовий модуль 4. Сучасна Україна: незалежність, виклики та європейський вибір				
Тема 13. Україна в умовах незалежності: освітня політика на Волині у контексті суспільно-політичних змін.	12	4	2	6
Тема 14. Україна в умовах російської агресії.	10	2	2	6
Тема 15. Євроінтеграційний поступ України: економічні, політичні та культурні аспекти.	9	2	2	5
Здача змістового модуля 4	2		2	
Разом за змістовим модулем 4	33	8	8	17
Консультації ¹	5			
Усього годин за 2 семестр	90	20	20	45
Консультації (усього)	10			
Усього годин	180	34	42	94

5. Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	№ теми/модуля	Назва теми	Кількість годин
1 семестр			
1	1/1	Етапи та особливості формування історико-культурного простору України.	2
2	2/1	Особливості етногенезу українського народу.	2
3	3/1	Державний устрій і соціально-економічний розвиток Київської Русі	2
4	3/1	Культура Київської Русі.	2
5	4/1	Культурний розвиток Галицько-Волинської держави часів Данила Галицького.	2
6	1-4/1	Здача змістового модуля 1	2
7	5/2	Польська експансія на українських землях	2
8	6/2	Національно-визвольний рух у другій половині XVI - середині XVII ст. Держава Богдана Хмельницького.	2
9	7/2	Соціально-економічне та політичне становище Південної, Правобережної та Західної України у XVIII ст.	2
10	7/2	Українське козацьке бароко.	2
11	5-7/2	Здача змістового модуля 2	2
2 семестр			
12	8/3	Суспільні течії Наддніпрянської України та церковнопарафіяльні школи на Волині у XIX ст/	2
13	9/3	Українські землі в роки Першої світової війни.	2
14	10/3	Українська революція 1917–1921 рр.	2
15	11/3	Культура України в роки революційних змагань на початку XX ст.	2
16	12/3	Повоєнний сталінський режим та відбудова народного господарства.	2

17	8-12/3	Здача змістового модуля 3	2
18	13/4	Соціально-економічний розвиток і культурне життя України в 2005–2013 рр.	2
19	14/4	Російсько-українська війна: державний та культурний геноцид в Україні	2
20	15/4	Європейські тенденції у розвитку освіти, науки та культури.	2
21	13-15/4	Здача змістового модуля 4	2
Разом			42

Критерії оцінювання знань на семінарському занятті

Бали	Зміст оцінювання
0-1	Репродуктивне відтворення початкового матеріалу у вигляді доповнення до відповіді студентів
2	Репродукція основних понять, категорій, принципів і закономірностей. Роз'яснення переважної кількості позицій. Зачитує визначення за лекцією (або з словника). Зачитує виклад матеріалу за лекцією та підручниками.
3-4	Чітка структурована відповідь за попередньо підготовленим планом та детальним описом його позицій, використання додаткових джерел. Наведення власних прикладів щодо застосування розкритих проблем.
5	Повне та ґрунтовне висвітлення проблеми із застосуванням нетрадиційних форм викладу. Власний мотивований, обґрунтований та відмінний від традиційного варіант відповіді

6. Самостійна робота

№з/п	№ теми/ модуля	Назва	Кількість годин
1 семестр			
1	1-7/1,2	Зареєструватися та пройти онлайн-курс «Культура та політика: багатозначність (взаємо)зав'язків» (онлайн платформа Prometheus). <i>Форма подачі виконаної самостійної роботи – Сертифікат про проходження курсу та результати (скріншот) Прогресу досягнень у %.</i>	20
		Виконати рекомендовані завдання самостійної роботи за темами Змістового модулю 1 та 2 (<i>аналітичне опрацювання теоретичних понять; порівняльна характеристика історичних подій; робота з історичними джерелами</i>)	17
		Опрацювати літературу підготуватися до висвітлення й обговорення питань семінарських занять та здачі змістового модулю1 та 2.	12
Всього годин за 1 семестр			49

2 семестр			
2	8-15/ 3,4	Зареєструватися та пройти онлайн-курс «Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності» (онлайн платформа Prometheus). <i>Форма подачі виконаної самостійної роботи – Сертифікат про проходження курсу та результати (скріншот) Прогресу досягнень у %.</i>	20
		Виконати рекомендовані завдання самостійної роботи за темами Змістового модулю 3 та 4 (аналітичне опрацювання теоретичних понять; опис культурних пам'яток; історико-біографічний аналіз персоналій (на вибір).	15
		Опрацювати літературу підготуватися до висвітлення й обговорення питань семінарських занять та здачі змістового модулю 3 та 4.	10
Всього годин за 2 семестр			45
Всього годин			94

Критерії оцінювання самостійної роботи (онлайн-курс)

Оцінювання виконання самостійної роботи (проходження онлайн-курсу) відбувається відповідно до досягнень студента відображених в розділі «Прогрес» та наявності/відсутності Сертифікату про успішне проходження курсу:

- 1 бал – 10-30 % показник Прогресу.
- 2 бали – 31-60 % показник Прогресу.
- 3 бали – 61-70 % показник Прогресу + наявність Сертифікату.
- 4 бали – 71-90% показник Прогресу + наявність Сертифікату.
- 5 балів – 91-100% показник Прогресу + наявність Сертифікату.

Критерії оцінювання самостійної роботи (рекомендованих завдань)

Оцінювання рекомендованих завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до визначених критеріїв і передбачає перевірку: повноти розкриття завдання; рівня теоретичних знань; уміння аналізувати та узагальнювати матеріал; здатності формулювати власні аргументовані висновки; використовувати наукові та історичні джерела.

Бали	Зміст оцінювання
5/4	Завдання виконано на високому науковому рівні; зміст розкрито повністю та глибоко; наявний ґрунтовний аналіз, порівняння, узагальнення; сформульовано аргументовані власні висновки; використано наукові джерела.
3	Зміст завдань розкрито, але без достатньої глибини; аналіз частково поверховий; висновки загальні; трапляються окремі помилки.
2	Зміст завдань розкрито поверхово; слабка аргументація; недостатня самостійність; помітні недоліки в структурі роботи.
1	Робота має суттєві недоліки; відсутня логіка викладу; мінімальна відповідність завданню.

8. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні відповіді (фронтальне, індивідуальне опитування); письмові роботи; тестування; виконання творчих завдань (історичні розвідки, аналітичні повідомлення); робота з історичними джерелами (документи, мемуари, візуальні джерела); аналіз історичних карт, схем, таблиць; аналіз культурної спадщини; проєктна діяльність (індивідуальні та групові міні-проєкти); презентації результатів досліджень (усні доповіді, мультимедійні презентації, структурно-

логічні схеми); участь у дискусіях, історичних реконструкціях тощо.

Методами організації та здійснення навчальної діяльності є: за джерелом інформації (словесні: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація, Zoom in.), пояснення, розповідь, бесіда; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні: робота з історичними джерелами); за логікою передачі і сприймання інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення (репродуктивні, пошукові, дослідницькі); інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення.

9. Критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів/студенток здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, F, F).

Форми контролю знань студентів/студенток:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік - 1 семестр, екзамен- 2 семестр).

Поточний контроль знань студентів/студенток протягом одного семестру включає оцінку за роботу на семінарських заняттях та самостійну роботу.

Модульний контроль знань студентів/студенток здійснюється через проведення комп'ютерного тестування або контролю знань.

Модульний контроль знань передбачає відповіді студентів/студенток на три різнорівневі завдання.

Приклад модульного контролю знань

1. Розкрийте поняття «історико-культурний розвиток» та назвіть його складові.
2. Визначте передумови запровадження християнства в Київській Русі.
3. Проаналізуйте вплив уній на процеси європейської інтеграції України.

Критерії оцінювання модульного контролю знань

Вид завдання	Макс. к-сть балів	Бали	Критерії оцінки
Перше завдання (репродуктивне)	2	2	Поняття розкрито повно й коректно; відповідь логічна, без фактичних помилок; використано базову історичну термінологію.
		1	Поняття визначено частково; допущено незначні неточності, відповідь не повна.
Друге завдання (проблемно-аналітичне)	3 / 4	3 / 4	Чітко визначено причинно-наслідкові зв'язки між історичними процесами; наведено доречні історичні приклади; відповідь структурована та аргументована.
		2 / 3	Визначено основні причини, але без глибокого аналізу; частково простежено логіку подій; незначні неточності або неповнота відповіді.
		1 / 2	Названо лише окремі факти без пояснення; слабо простежується причинно-наслідковий зв'язок або він відсутній.
		0 / 1	Відповідь поверхнева; відсутнє розуміння суті історичного процесу; причинно-наслідковий зв'язок відсутній.
Третє завдання (творчо-пошукове)	3 / 4	3 / 4	Глибокий аналіз проблеми; виявлено взаємозв'язки між історичними періодами; використано аргументацію; сформульовано самостійні висновки; простежено історичну тяглість та вплив на сучасність.
		2 / 3	Наявний аналіз, але без достатньої глибини; висновки частково обґрунтовані; відсутня

			історична перспектива.
		1 / 2	Переважає опис без аналітики; висновки поверхові.
		0 / 1	Відсутній аналіз; слабка аргументація.
Всього балів	8 / 10		

Підсумковий контроль знань (1 семестр) проводиться у формі **заліку** (письмово, усно). Залік є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Підсумковий контроль знань (2 семестр) проводиться у формі **екзамену** за екзаменаційними білетами, кожен з яких включає три питання. Екзамен передбачає відповіді на питання, в яких здобувачі освіти повинні продемонструвати знання та сформулювати на їх основі розуміння проблематики курсу, а також отримані компетентності. Екзамен є обов'язковою підсумковою формою контролю, яка дає змогу оцінити системне, а не фрагментарне засвоєння навчального матеріалу і не може бути зведена до рівня поточних форм контролю.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль передбачає відповідь студента/студентки на три питання, які охоплюють тематику змістових модулів. Відповідь на кожне запитання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 10 балів).

9-10 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

6-8 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

4-5 балів отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-3 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

1 семестр

Поточний, модульний контроль та самостійна робота													3
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T3	T4	T1-T4	ЗМ1	T5	T6	T7	T7	T5-T7	ЗМ2	
С	С	С	С	С	СР	П	С	С	С	С	СР	П	
5	5	5	5	5	5	8	5	5	5	5	4	8	30
Усього балів:													100

2 семестр

Поточний, модульний контроль та самостійна робота												Е
Змістовий модуль 3							Змістовий модуль 4					
T8	T9	T10	T11	T12	T8-T12	ЗМ3	T13	T14	T15	T13-T15	ЗМ4	
С	С	С	С	С	СР	П	С	С	С	СР	П	
5	5	5	5	5	5	10	5	5	5	5	10	30
Усього балів:												100

Умовні позначення: С – семінарське заняття, П – практичне заняття, СР – самостійна робота, ЗМ– задача модуля, Е – екзамен, З – залік.

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	шкала ЄКТС	оцінка за національною системою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента

10.Рекомендована література

10.1. Базова

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник, 9-е вид., допов. Київ : ВЦ «Академія». 2022. 560 с.
2. Грушевський М. Ілюстрована історія України. Київ: «Наукова думка», 2020. 720 с.
3. Історія та культура України: навчальний посібник / упоряд. : П.О. Бідзіля, С.С. Дідик, К.А. Касаткіна. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 156 с.
4. Історія України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Баран та ін.; відп. ред. Ю. Сливка. 4.вид. Львів: Світ, 2019. 520 с.
5. Історія України: Документи. Матеріали: посібник / уклад., комент. В. Ю. Король. Київ: Видавничий центр «Академія», 2020. 448 с.
6. Земерова Т. Історія України. Таблиці та схеми. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 480 с.
7. Крилова Н. І., Сараєва О. В. Історія та культура України (XX–XXI ст.): навчальний посібник. Маріуполь: ПДТУ, 2019. 157 с.
8. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. Навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.
9. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 240 с.
10. Про затвердження Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021р № 673.

10.2Допоміжна

1. Брати Капранови. Мальована історія Незалежної України. Київ : Генеза. 2022. 80 с.
2. В'ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно». Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 512 с.
3. Видатні постаті в історії України (IX-XIX ст.): короткі біографічні нариси, історичні та художні портрети: Довідкове видання. Київ: Вища школа, 2020. 359 с.
4. Відейко М. Світ Трипілля: Давні хлібороби між Карпатами і Дніпром. Київ: Laurus, 2018. 63 с.
5. Волошенюк О. В, Мокрогуз О. П., Новікова Л. Є., Тримбач С. В, Черков Г. А. Українська історія в кінофільмах: посібник для вчителя / За редакцією О. В. Волошенюк, В. Ф. Іванова. Київ: ЦВП, АУП, 2018. 57 с.
6. Голодомор 1932-33 рр. в Україні. Матеріали до виступів (лекцій та бесід) / Л. Ю. Беренштейн та ін. Київ: НАУ, 2018. 64 с.
7. Голя Г. М. Вітчизняна історіографія проблеми учительських кадрів церковнопарафіяльних шкіл. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Видавничий дім «Гельветика», Вип.4, 2021. С. 106-113.
8. Бортнюк Т., Голя Г. Екологічна освіта сучасного вчителя як складова освіти для сталого розвитку. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*, Вип.1. Одеса: Видавничий дім

«Гельветика», 2021. С.17-25

9. Голя Г. М., Галан О.М. Історія Луцького педагогічного коледжу як джерело педагогічного краєзнавства. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. Видавничий дім «Гельветика». 2022. № 4. С. 65-74.

10. Голя Г. М. Досвід Луцького педагогічного училища у підготовці вчителів Волині (1944-1952). *Інноватика у вихованні*. Рівне: РДГУ, 2023. №17, С. 341-348.

11. Давня історія України: Ілюстрована історія України в художньо-історичних образах: Хрестоматія / упоряд. Ю. Вовк. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2018. 152 с.

12. Доба короля Данила в науці, мистецтві, літературі. Матеріали міжнародної наукової конференції. 29-30 листопада 2007 р. Львів. Львів: ТзОВ «Прстір М», 2018. 468 с.

13. Історія України: довідник / упоряд. С. Крупчан та ін. 5-те вид., перероб. і доп. Київ: Казка, 2019. 736 с.: іл. (Серія «Новий довідник»).

14. Закалюк А. Вступ до історії України. Львів: Астролябія, 2020. 160 с.

15. Залізник Л. Стародавня історія України. 2-е вид., доповнене. Київ: Темпора, 2019. 640 с.

16. Історія України в особах: Давньоруська держава. Литовсько-польська доба / Авт. кол.: О. В. Русина (кер. авт. кол.), О. М. Дзюба, М. В. Довбищенко, Я. Д. Ісаєвич, М. Ф. Котляр, С. А. Лепяко, М. Й. Назарук, Д. С. Наливайко, Є. В. Пшеничний, О. М. Савчук, С. В. Семчинський, В. О. Щербак. Київ: Україна, 2019. 440 с.

17. Лазарович М. Ілюстрована історія України. Тернопіль: Джура, 2018. 618 с.

18. Лазарович М. В. Російсько-українська війна (2014–2017 роки): короткий нарис. Івано-Франківськ: Вид-во «Лілея-НВ», 2020. 239 с.

19. Мицик Ю., Бажан О., Власов В. Історія України. 3-є вид. доповнене і перероблене. Київ, 2022. 342 с.

20. Наливайко С. Етнічна історія Давньої України / Міністерство освіти і науки України, Науково-дослідний інститут українознавства; Національний гуманітарний проект «Україна: у вимірі тисячоліть». Київ: Євшан-зілля, 2020. 624 с.

21. Нариси з історії суспільних рухів і політичних партій в Україні XIX-XX ст. / за заг. ред. Я. Малика. Львів: Світ, 2019. 296 с.

22. Остапенко П. Усі видатні постаті історії України. Київ: Торсінг плюс, 2019. 352 с.

23. Турченко Ф.Г., Каганов Ю.О., Турченко Г.Ф. Історія України. Київ : «Гельветика» 2021, 368 с.

24. Сорока Ю. 100 важливих подій історії України. Харків: Фоліо, 2019. 208 с.

10.3. Інформаційні ресурси

1. ЛІКБЕЗ. Історичний фронт. URL: <http://likbez.org.ua/>.

2. Голод України. URL: <http://historywiz.com/ukrainefamine.htm>.

3. Інститут історії України НАН України. URL: <http://history.org.ua/uk>.

4. Історична правда. URL: <https://www.istpravda.com.ua/>.

5. Історія України. URL: <http://vadpot2.freehostia.com/>.

6. Prometheus. URI: <https://prometheus.org.ua/>

Викладач

Галина ГОЛЯ